

EINO LEINO (1878-1926)

Nocturne

Ruislinnun laulu korvissani,
tähtpäiden päällä täysi kuu;
kesäyön on onni omanani,
kaskisavuun laaksot verhouu.
En ma iloitse, en sure, huokaa;
mutta metsän tummuus mulle tuokaa,
puunto pilven, johon päivä hukkuu,
siinto vaaran tuulisen, mi nukkuu,
tuoksut vanamon ja varjot veen;
niistä sydämeni laulun teen.

Sulle laulan, neiti kesäheinä,
sydämeni suuri hiljaisuus,
uskontoni, soipa säveleinä,
tammenlehvä-seppel vehryt, uus.

En ma enää aja virvatulta,
ompa kädessäni onnen kulta*;
pienentyy mun ympär' elon piiri,
aika seisoo, nukkuu tuuliviiri,
edessäni hämäräinen tie
tuntemattomahan tupaan vie.

*omani on Hiiden vuoren kulta,
(*Talvi-yö, 1905*)

Hautalaulu

Levoton on virta ja vierivä laine,
meri yksin suuri ja meri ihanainen.
Nuku virta helmassa meren.

Tuuli se kulkee ja lentävi lehti.
Onnellinen on se, ken laaksohon ehti.
Nuku lehti helmassa laakson.

Päivä kun nousee, niin sammuvi tähti.
Ei se ijäks' sammu, ken elämästä lähti.
Nuku tähti helmassa päivän.

(*Laulu näytelmästä Meiram, 1905*)

Lähde: (CDlevy) Vesa-Matti Loiri: „*Eino Leino*“.
Kauneimmat runot nyt sävelin tulkittuina,
Fazer Musiikki Oy, 1994

Nokturno

Hlas polního ptáka tiše připlul k uším
úplněk se houpe nad vrcholky klasů
na dně letní noci vlastní štěstí tuším
kouř v údolí voní trávou zašlých časů.

Pláč a smích a vzdech má píseň nepřinese.
Ukaž bloudícímu cestu v temném lese
nachový dech mraků až v nich slunce vzplane
modré horské větry k spánku zkolébané
vůni zimolezu vodní kouzla sní
pak se teprve mé srdce rozezní.

Zpívám tobě, kterou si mé srdce vysní
panno z letní trávy, jsi má tišitelka.
Nepřestal jsem věřit, má víra je písni
je jak svěží věnec, bujná mladá znělka.
Bludičko mých scestí, mám teď dobrou vílu
tuším v dálce horu a v ní zlatou žílu
moje žití kreslí stále užší kruhy,
čas se zastavil a setřel staré dluhy
potácím se v šeru padám, ale věřím
že má cesta vede k otevřeným dveřím.

Věčné usínání

Neklidný proud ve vlnách zalká
v moři je samota láska i dálka
spi proude v moři se solí.

List letí dál jen vítr dul
údolí snů kdo obejmul
spi liste v klínu údolí.

Na prahu dne zbyl hvězdný prach
zesnulí spí ve vzpomínkách
Spi hvězdo, den už nebolí.

Zdroj: Viola Čapková: „*Největší finský bohém Eino Leino*“.
Světová literatura, č. 4, roč. 1992

Eino Leino: Tuijotin

tulehen kauan

Tuijotin tulehen kauan,
liikuttelin lieden puita,
ajattelin armastani,
muistin mustakulmaistani.
Hiilet hehkui, kuvat kulki,
ajat armahat samosi.

Liiteli suviset linnut,
keikkuivat kesäiset päivät,
poski hehkui, suu hymysi,
silmät muita muistutteli,
Vierin maita,
vierin soita,
vierin suuria saloja.
Salossa savu sininen,
savun alla armas mökki,
mökissä ihana impi,
kultakangasta kutovi,
helmellistä helskyttävi.

Kelle kangas kultaloimi?
Häiksi metsän morsiolle.
Kelle neiti näätärinta?
Hiihtäjälle hiiden korven.

Ei hyvä hylätyn kauan
liikutella lieden puita.
Vesi silmihin tulevi,
pää käsiin tuiskahtavi,
kurkussa korina käypi,
sylkytys sydänelässä.

Eino Leino: Syystunnelma

Teit oikein ystävä ainoo,
kun luotani läksit pois,
sun rintasi nuori ja lämmin
mun rinnalla jäänyt ois.

Kas maantiellä kalpea kukka
lumipälvestä nostavi pään.
Mitä vuottelet kukkani vielä,
on aika jo painua pään.

Tuhat äätöistä sieluni tunsin,
sen vaan minä muistaa voin:
oli tielläni kuihtunut kukka
ja sen peitoksi lunta mä loin.

LEGENDA

Oli Herra ynnä Pyhä Pietari
ne maata merta muinoin matkasi
niin kerrotaan he kesäillan tullen
myös saivat Suomen maalle siunatulle.

He alle istahtivat koivupuun
mi kasvoi kaatamalla salmen suun
ja tavan mukaan pikku toraan jälleen he joutuivat
sen Pietari alkoi tälleen:

"Oi Herra mille maalle jouduttiin
min kansa koukkuselkä köyhä niin
maa karu, kalliainen, pellot pienet
ei muuta elämää kuin marjat, sienet"

Mut Herra hiljaksen vain hymyili:
"Voi olla maa karu, kylmäkin
ja vilja ~~voisi~~ kasvaa vikkelämmän
mut kansan sen on sydän kaunis, lämmin."

Näin lausui Herra hymyillen hiljaksen
ja katso, tumma hohde peitti veen.
Suo, kuivi korpi, kaatui metsä, aukes
ja vainioilta roudan valta laukes.

Pois Herra kulki kanssa Pietarin
mut kerrotaan kun illoin kesäisin
sä istut koivun alla, on kuin täällä
viel liikkuis Herran hymy vetten päällä.

Sanat: Eino Leino
Sävel: Kari Haapala
Laulajat: Mustarastas

Eino Leino: Aamulaulu

Kaiu, kaiu lauluni,
kaiu korkealle,
aamu koittaa, aalto käy jo
rannan raidan alle.

Nuku, nuori sydämeini,
nuku nuorta unta!
Katso kuinka havajaa
koko luomakunta.

Lennä, lennä lempeni,
lennä yli vuorten!
Ei ne estä vuoretkaan
lempimistä nuorten.

Eino Leino: Marjatan laulu

Keinutan kehtoa,
laulatan lasta
vaulussa vemmelpuun.
Nukkuos tähtiä katselemasta,
vaipuos kuusia kuuntelemasta,
uinuos äitisi lauleluun,
uinuos keinuhun vemmelpuun.

Ihmiset emollesi kantavat kaunaa,
saanut en kylpyä,
saanut en saunaa.

Pysty on kulkea pyytäjän tie,
sulleko loivempi lie?

Pakkanen viiltää,
kuun sirppi kiiltää,
kuolonko kulkuset sois.
Hengitä, halla, kohtalon halla,
hengitä orponi onneton pois.

Keinuos, kehtoni vemmelpuinen,
tuu, tuu, tuutilulla.
Tuutios, lapseni tuiretuinen,
tuutios, armahuinen, naurustuinen.
Uinuos rinnalle rakkauden.
Taisi jo Unetar tulla.

EINO LEINO

NOCTURNE

Ruislinnun laulu korvissani,
rähkäpäiden päällä täysi kuu;
kesä-yön on onni omanani,
kaskisavuun laaksot verhouu.
En ma iloitse, en sure, huokaa;
mutta metsän tummuus mulle tuok-
puunto piiven, ~~jos~~ päivä hukkuu
siinto vaaran tuulisen, mi hukkuu,
tuoksut vanamon ja varjot veen;
niistä sydämeni laulun teen.

Sulle laulan, neiti, kesäheinä,
sydämeni suuri hiljaisuus,
uskontoni, soipa säveleinä,
tammenlehvä-seppel vehryt, uus.
En ma enää aja virvatulta,
omani on Hiiden vuoren kulta,
pienenty mun ympär' elon piiri;
aika seisoo, nukkuu tuuliviiri;
edessäni hämäräinen tie
tunte mattomahan tupaan vie.

(Talviyö, 1905)

NÄIN UNTA KESÄSTÄ KERRAN

Näin unta kesästä kerran,
kuinka paistoi päivä Herran,
paistoi mulle, paistoi muille,
paistoi köyhänkin piholle;
vihersi tuhannet virvet,
sinersi sataiset järvet,
iloitsi ihanat nummet,
tarinoivat metsän tammets,
puu puheli, kukka kuuli —
köyhä sen todeksi luuli.

Luuli tuliehen kesänsä,
aukaksi povensa auki,
suven hellän hellitellä,
ilman lintujen iloita —
vingahti vihainen tuuli,
ulvahti salolla hukka,
taivas viskoi talven lunta,
kylä kylmiä sanoja.

En mä kerran sen perästä
lie nähnyt kesästä unta.

(Sata ja yksi laulus, 1898)

Kansan valta

Kansan valta kaikkivalta,
Suomi yksi yltä, alta,
kansan mieli, kansan kieli
valtioiden valtapieli,
seisoo Suomi niinkuin vuori,
Suomi vanha, Suomi nuori.

Laki turva miehen, naisen,
vapaus kansan, kansalaisen,
ihmis-arvo maassa mahti,
kansan valta kansan vahti,
maa ei orjan eikä herran,
mutta heimo vapaan kerran.

LEMMINKÄISEN AITI
(YÖKEURÄÄJÄ, 1897)

Tuima on tuuli ja pimeä on taiva,
suuri on ulapalla aaltojen raivo,
Lahti on tyyni ja selkeä vaan.
Kussä mun kotkani kulkeekaan?

Joudu jo kotihin ja lentosi heitä!
Taikka jo ajelletkin aaltojen teitä,
poikani pieni ja hentoinen.
Lahti on tyyni ja rauhainen.

Heitä jo haukkojen sotakisat kerran!
Kustapa löytänet itsesi verran,
poikani suuri ja kaunoinen?
Lahti on tyyni ja rauhainen.

Anna jo pääskyjen rauhassa lentää!
Tuostapa emollesi surusanat entää,
poikani synkeä, syyllinen.
Lahti on tyyni ja rauhainen.

Ihmiset pahaks sinut parhaavat mulle —
paha lienet muille, mut hyvä olet mulle,
poikani lempeä, puhtoinen.
Lahti on tyyni ja rauhainen.

Ulkona ulapalla myrskyt ne pauhaa,
täällä on lämmintä, täällä on lauhaa,
lahti on tyyni ja selkeä vaan.
Laske jo lahtesi valkamaan!

VÄINÄMÖISEN LAULU

Ei iloja monta ihmislapselle suotu:
yks kevään riemu
ja toinen kesän
ja kolmansii korkean, selkeän syksyn riemu.
Kyntää, kylvää,
korjata kokoon,
levätä vihdoin rauhassa raatamisestaan.

Ei suruja monta ihmislapselle suotu:
yks sydämen suru,
elon huoli toinen
ja kolmansii korkean, ankaran kuoleman suru.
Ystävä pettää,
elämä jättää,
taika on ainoa sankarin työ sekä tarmo.

Miks laulaisin siis minä, jolle on kantelo suotu,
riemuja muita
ja murheita muita?
Taida en lukea tähtiä taivahan kannen,
en kaloja meren,
en kukkia nurmen.
Laulan ma siis, mit' on ihmisen laulaa suotu.

Ei sovi urhon tietoja, taitoja laulaa,
ei esiintuoda.
Sankarin sopii
laulaa vaan, miten vaihtuvi vuodet ja viikot,
miten kipinät sytty
ja jälleen sammuu
ja kuinka kulkee kuolon ja elämän laki.
Kaikki on muu vain välkettä taivahan kaaren,
katinkultaa,
laineiden läikkyä.
Sankarin laulaa sopii niinkuin meri,
suurena, pyhänä,
peljättävänä —
lempeenä niinkuin lepävä yö yli maiden.

Monta on laulua, monta myös laulujen miestä.

Yksi on laulu
ylitse muiden:
ihmisen, aatteen, luonnon ankara laulu.
Kansat katoa,
ei katoa mahti,
jonka on laulanut mahtaja heimonsa hengen.

(Kangastuksia, 1902)

MUA PELOTTAA
(HUHTAJÄN VIRSIÄ, 1900)

Mua pelottaa, mua pelottaa,
mua pelottaa tämä erämaa,
mua pelottaa nämä ihmiset,
nämä katsehet
niin oudot ja kylmät ja kylläiset.

En tunne ma muita, en itseäin.
Miten outojen joukkoon ma jouduinkin näin?
Toki jossakin muualla parempi ois?
Kun hūbata vois
tai nukkua, nukkua huorena pois!

Oi, vieraita oomme me ihmiset
kuin eri tähdillä syntynehet,
kuka kotoisin kuuhen helmasta on,
kuka auringon,
kuka aivan, aivan on koditon.

Minä lapsoneh koditon laaksoissa maan,
minä hankia hiihdän ja narpaueh vaan,
minä sydäntä etsin; mi sykantais,
joka luokseni jäis,
yö vaikka mun ympäri hämärtäis.

Minä etsin suojoa itseltäin
ja omilta hulluilta mietteiltein,
mua pelottaa nämä ihmiset,
nämä katsehet,
mut enin mun syömeni syvyydet.

PYHÄT ON PIHLAJAT PIHALLA
(MAALISKUUN LAULUA 1896)

Pyhät on pihlajat pihalla,
pyhä on kukka pihlajassa,
marjaset sitäi pyhemmät.

Pyhä on kuusikon käkönen,
pyhä on suvinen ilta,
pyhempi Juhannusjuhla.

Pyhät on immen huulten marjat,
pyhät on ruusut neien posken,
pyhin puhtaus sydämen.

Puukko lyötiin pihlapuuhun
suvi-iltaman sulossa,
kevätlunnun kukkuessa.
Poika julma neien nuoren
miellytti metisin kielin
alla pihlajan pyhäisen
äiti vanhan nukkussa.

HYLJÄTYN VALITUS

Illalla kävelin mä kangasta pitkin,
kankaalta kimpuksi kanervia kitkin.

Yö oli ihana ja tuulokset nukkui,
kukkaset tuoksui ja käköset kukkui.

Miksi mun sydämeni synkäksi saikaan? —
Muistoni lensivät nuoruuden aikaan.

Katselin kädessäni kankahan kukkaa —
impeä muistelin tuuheatukkaa.

Maahan ma kanervani kaunihit heitin —
noinpa ma ilonikin multahan peitin.

LAPIN KESÄ

Lapissa kaikki kukkii nopeasti,
maa, ruoho, ohra, vaivaiskoivuukin.
Tuot' olen aatellut ma useasti,
kun katson kansan tämän vaiheisiin.

Miks meillä kaikki kaunis tahtoo kuolta
ja suuri surkastus alhaiseen?
Miks meillä niin on monta mieli puolta?
Miks vähän käyttäjiä kanteleen?

Miks miestä täällä kaikkialla kaastuu
kuin heinää, — miestä toiveen tosiaan,
miestä' aatteen, tunteen miestä, kaikki maatuu
tai kesken toimiansa katkeaa?

Muualla tulta säihkyy harmashapset,
vanhoissa heikuu hengen aurinko.
Meill' ukkoina jo syntyy syliä lapset
ja nuori mies on hautaan valmis jo.

Ja minä itse? Miksi näitä mielin?
Se merkki varhaisen on vanhuuden.
Miks seuraä käskey en veren vietin,
vaan kansain kohtaloita huokailen?

On vastaus vain yksi: Lapin suvi.
Sit' aatella mieli apeutuu.
On lyhyt Lapin linnunlaulu, huvi
ja kukkain kukoistus ja riemu muu.

Mut pitkä vain on talven valta. Hetken
tällä' aatteen levähtää kuin lennostaan,
kun taas ne alkaa aurinkoisen retken
ja jättävät jo jäisen Lapinmaan.

Oi, valkolinnut, vieraat Lapin kesän,
te suuret aatteen, teitä tervehdän!
Oi, tanne jääkää, tehkää täällä pesä,
jos muutattekkin maihin etelän!

Oi, oppi ottakaatte joutsenistal
Ne lähtee syksyin, palaa keväisin.
On meidän rannoillamme rauhallista
ja turvaista on rinne tunturin.

Havisten halki ilman lentokästell
Tekojsi luokaa, maita valaiskaa!
Mut talven poistuneen kun tällä' naatte.
ma rukoulen, ma pyydän: palatkaa!

HANGEN LAPSIA

Päämme päällä
taivahan uhka;
laulun lippaassa
tunteen tuhka.

Yössä, hangella
yhtyi tiemme,
Hangen lapsia
Lapista liemme.

(Halla, 1908)

OI, MUISTATKO VIELÄ SEN VIRREN?

Oi, muistatko vielä sen virren,
jota lapsena laulettiin,
kun yö liki ikkunan liikkui —
se virsi se viihdytti niin.

Se antoi rintahan rauhaa,
se uskoa unehen loi —
jos muistat vielä sen virren,
nyt laula, laula se, oii!

HAUTALAU LU

Levoton on virta ja vierivä laine,
meri yksin suuri ja meri ihanainen.
Nuku virta helmassa meren.

Tuuli se kulkee ja lentävi lehti.
Onellinen on se, ken laaksohon ehti.
Nuku lehti helmassa laakson.

Päivä kun nousee, niin sammuvi tähti.
Ei se ijäks' sammui, ken elämästä lähti.
Nuku tähti helmassa päivän.

(Lauluja näyttämöstä Meiram, 1905)

EINO

LEINO